

Brusel 30. června 2026
(OR. en)

11345/26

ESE 2

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 325 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Výroční zpráva za rok 2025: Dvacátá výroční zpráva o provádění pomoci EU podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 325 final.

Příloha: COM(2026) 325 final

V Bruselu dne 30.6.2026
COM(2026) 325 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva za rok 2025: Dvacátá výroční zpráva o provádění pomoci EU podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva za rok 2025: Dvacátá výroční zpráva o provádění pomoci EU podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

1. ÚVOD

Základem pro poskytování pomoci tureckému společenství na Kypru je nařízení Rady (ES) č. 389/2006¹ (dále jen „nařízení o pomoci“), které ukládá povinnost podat Evropskému parlamentu a Radě každoročně zprávu. Cílem programu pomoci pro turecké společenství na Kypru je napomoci znovusjednocení Kypru posilováním hospodářského rozvoje tohoto společenství, přičemž se zvláštní důraz klade na: i) hospodářskou integraci ostrova; ii) zlepšování vztahů a budování mostů mezi oběma společenstvími a s EU a iii) přípravu na provádění *acquis* EU po vyřešení kyperského problému.

2. PLÁNOVÁNÍ POMOCI

Od roku 2006 do konce roku 2025 bylo na činnosti na základě nařízení o pomoci naplánováno 760 670 469,93 EUR. Částka vyčleněná v září 2025 pro roční akční program na rok 2025 činila 33 721 307,00 EUR². Víceletý finanční rámec na období 2021–2027 s celkovým rozpočtem 240 milionů EUR poskytuje programu víceleté financování. Program pomoci je i nadále výjimečné a přechodné povahy. Jeho účelem je připravit a usnadnit plné uplatňování *acquis* na územích Kyperské republiky, kde vláda Kyperské republiky nevykonává skutečnou kontrolu, po vyřešení kyperského problému.

V případě komplexního urovnání kyperského problému Rada na základě návrhu Komise jednomyslně rozhodne o nezbytných úpravách nařízení o pomoci. Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093³ navíc v případě znovusjednocení předpokládá revizi víceletého finančního rámce.

3. PROVÁDĚCÍ MECHANISMY

Program pomoci se provádí na územích Kyperské republiky, nad nimiž vláda Kyperské republiky nevykonává skutečnou kontrolu (dále jen „oblasti nekontrolované vládou“) a v nichž je používání *acquis* dočasně pozastaveno podle protokolu č. 10 aktu o přistoupení. Pomoc se provádí v přímém a nepřímém řízení.

Komise program pomoci i nadále provádí ve specifickém politickém, právním a diplomatickém prostředí. Poskytnutí této pomoci podle nařízení o pomoci neznamená uznání jiného státního orgánu na územích, nad nimiž vláda Kyperské republiky

¹ Nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru a mění nařízení (ES) č. 2667/2000 o Evropské agentuře pro obnovu (Úř. věst. L 65, 7.3.2006, s. 5).

² Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 11. září 2025 o přijetí akčního programu pro turecké společenství na Kypru na rok 2025 [C(2025) 6117 final] – [Rozhodnutí o programu pomoci na rok 2025 – Evropská komise](#).

³ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 11).

nevykonává skutečnou kontrolu. K provádění programu při současném dodržení zásad řádného finančního řízení jsou nutná ujednání *ad hoc*. Mezi nástroje, které se v tomto ohledu používají, patří: i) podrobné monitorování smluv a cílená podpora příjemců; ii) upravené platební podmínky a iii) omezitelný přístup k využívání bankovních záruk. Pomoc zahrnuje významnou částku grantové podpory, která vyžaduje řízení náročné na zdroje.

V případě znovusjednocení a vstupu komplexního urovnání kyperského problému v platnost bude pozastavení používání *acquis* podle protokolu č. 10 zrušeno. Z tohoto důvodu a s cílem usnadnit provádění projektů financovaných prostřednictvím programu pomoci se turecké společnosti na Kypru musí postupně sladit s *acquis*.

Komise provádí vybrané projekty v oblastech nekontrolovaných vládou prostřednictvím kanceláře EU na podporu programu v Nikósii. Zastoupení Komise na Kypru rovněž pořádá setkání, semináře a tiskové konference a komunikuje s kyperskou veřejností na celém ostrově, a to i o tématech souvisejících s programem pomoci. Kromě toho informační místo („InfoPoint“) EU, financované v rámci programu pomoci, provádí celou řadu činností v oblasti komunikace a zviditelnění, jimiž poskytuje informace o politikách, prioritách a opatřeních EU na podporu tureckého společenství na Kypru a zároveň šíří evropskou kulturu.

4. PROVÁDĚNÍ VE VYKAZOVANÉM OBDOBÍ

4.1 Obecný přehled

Komise dále provádí nařízení o pomoci s celkovým cílem podpořit znovusjednocení.

Ve vykazovaném období Komise nadále poskytovala podporu klíčovým iniciativám. Jedná se například o: i) stipendijní program EU pro turecké společenství na Kypru; ii) program mírového vzdělávání pro středoškolské studenty realizovaný spolu s hnutím United World Colleges; iii) podpora opatření na posilování důvěry pod záštitou příslušných vedoucích představitelů obou společenství, jako je Výbor pro pohřešované osoby na Kypru, Technický výbor pro kulturní dědictví a společné technické výbory obou společenství; a iv) iniciativy podporující a umožňující obchodování přes demarkační linii.

Zásadním prvkem programu zůstává podpora společenského a hospodářského rozvoje společenství.

Byla poskytnuta na míru uzpůsobená pomoc ke zvýšení standardů v klíkových hospodářských odvětvích prostřednictvím projektů zaměřených na soukromý sektor a potravinářské podniky. Bylo vynaloženo značné úsilí na zlepšení zdraví zvířat a bezpečnosti potravin v tureckém společenství na Kypru, což je přínosné pro celý ostrov i pro EU.

Komise dále poskytovala podporu tureckému společenství na Kypru, aby dosáhlo norem EU stanovených opatřeními, která byla přijata v roce 2021, jimiž byl název „Χαλλούμι“ („Halloumi“/„Hellim“) zapsán jako chráněné označení původu (CHOP) a byly stanoveny podmínky pro obchodování s takto označeným výrobkem přes demarkační linii. Komise také nadále svolávala neformální pracovní skupinu pro „Halloumi“/„Hellim“, v níž společně působí zúčastněné strany z obou kyperských společenství.

V roce 2025 byly zahájeny významné projekty infrastruktury financované EU. Mezi tyto projekty patřily: i) rozšíření lineárního parku Pedieos/Kanlidere do severní části Kypru; ii) rozšíření hraničního přechodu v obci Agios Dometios/Metehan; iii)

instalace fotovoltaických panelů v čistírně odpadních vod v obci Mia Milia / Haspolat; iv) výměna kanalizačního potrubí, jež je součástí kanalizačního řadu „Trunk 1“; a v) pokládka vratného potrubí pro upravenou vodu.

Po komplexním vyřešení problému stále existují značné nedostatky ve schopnosti příjemců účinně provádět *acquis*. Turecké společenství na Kypru však nadále dosahovalo pokroku z hlediska souladu s *acquis* v několika oblastech, jako je bezpečnost výrobků, boj proti praní peněz, vzdělávání, statistika a životní prostředí, a nadále projevovalo zájem o práci v dalších odvětvích a oblastech.

Na konci roku probíhalo v rámci programu pomoci 102 smluv.

4.2 Pokrok podle jednotlivých cílů

Celkovým cílem programu pomoci je napomoci znovusjednocení Kypru posilováním hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru. Zvláštní důraz se klade na: i) hospodářskou integraci ostrova; ii) zlepšování vztahů mezi oběma společenstvími a s EU a iii) přípravu na *acquis*.

Činnosti prováděné v roce 2025 jsou popsány níže u jednotlivých cílů nařízení o pomoci.

4.2.1 Cíl 1: Podpora sociálního a hospodářského rozvoje

Komise nadále prosazovala a podporovala hospodářskou integraci a rozvoj tureckého společenství na Kypru. Posílila svůj dlouhodobý závazek zvyšovat konkurenceschopnost a inovace kyperskotureckého soukromého sektoru a uznala malé a střední podniky za páteř místní hospodářské činnosti. Od začátku programu pomoci udělila EU na rozvoj soukromého sektoru více než 2 554 grantů v celkové výši přesahující 27 milionů EUR.

V roce 2024 Komise zahájila novou iniciativu na podporu inovací a zvýšení konkurenceschopnosti kyperskotureckých podniků. Od té doby byly v rámci programu *eunite*, prováděného ve spolupráci se společností Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (dále jen „GIZ“), uděleny granty 45 společností, které obchodují nebo chtějí obchodovat přes demarkační linii, a to v celkové výši téměř 2 miliony EUR, jež jim umožní dosáhnout souladu s normami EU. Kromě podpory prostřednictvím grantů se v rámci programu *eunite* uskutečnilo čtrnáct školení, včetně seminářů o předpisech EU týkajících se bezpečnosti výrobků a potravin, kterých se zúčastnilo 338 účastníků. Proběhlo také třináct akcí se zapojením veřejnosti, které propojily 356 účastníků s mentory, kolegy a odborníky. Při vypracovávání plánů inovací na míru bylo podpořeno 32 podniků a šestnácti podnikatelům byl poskytnut individuální mentoring. Ke spolupráci mezi společenstvími dále přispěla soutěž Startups4Peace 2025, ve které deset startupů (čtyři startupy kyperských Řeků a šest startupů kyperských Turků) těžilo z mentoringu, tzv. boot-campů a počátečního financování. Podporu kyperskotureckých podniků provázely širší snahy o zavedení místních právních textů o bezpečnosti výrobků v souladu s normami EU, jakož i o vytvoření systému dozoru nad trhem odpovídajícího normám EU a provádění kontrol založených na posouzení rizik u místních výrobků v tureckém společenství na Kypru.

Komise rovněž pokračovala ve spolupráci se Světovou bankou s cílem podpořit hospodářskou konvergenci na Kypru. Světová banka podávala makroekonomické zprávy, podporovala obchodní a podnikatelské prostředí a zlepšovala statistiky. V roce 2025 byly vypracovány dvě klíčové zprávy o posouzení kvalitní infrastruktury v

tureckém společenství na Kypru a mobility pracovních sil; tyto zprávy budou spolu s prováděcími plány dokončeny v roce 2026. Trvalé investice EU do hospodářského rozvoje a hospodářské konvergence pomáhají měnit podnikatelské prostředí a jednotlivé podniky a vytvářejí základ pro dynamičtější a odolnější soukromý sektor tureckého společenství na Kypru, který splňuje normy EU a je připraven využít příležitosti jednotného trhu EU.

V průběhu roku 2025 pokračovalo provádění společného unijního režimu CHOP obou společenství pro sýr Halloumi/Hellim. Jakmile bude plně zaveden, má potenciál přinést značné hospodářské výhody i pro kyperskoturecké výrobce sýru Halloumi/Hellim. Do roku 2025 získali certifikát CHOP čtyři kyperskoturečtí výrobci a 24 zemědělských podniků. Zahájení kontrol zdraví zvířat a bezpečnosti potravin v oblastech nekontrolovaných vládou se výrazně zpozdilo, protože přenesení pravomocí na agenturu Bureau Veritas bylo odloženo o více než rok, a sice do konce března 2026. To mělo negativní dopad na účast kyperskotureckých zúčastněných stran v systému CHOP a na schopnost sledovat zdravotní stav zvířat v tureckém společenství na Kypru. V průběhu roku Komise spolupracovala s orgány Kyperské republiky s cílem tuto zpoždění řešit.

Bylo dosaženo pokroku z hlediska dlouhodobého úsilí o posílení řízení bezpečnosti potravin a zdraví zvířat a rozvoje zemědělství a venkova v tureckém společenství na Kypru v souladu s předpisy EU. V roce 2025 byl zahájen vůbec první program chovu ovcí a koz a zemědělský znalostní a inovační systém (AKIS) v rámci tureckého společenství na Kypru přinesl tomuto klíčovému hospodářskému odvětví nové příležitosti. Dlouhodobá pomoc ze strany EU byla klíčová pro to, aby turecké společenství na Kypru mohlo rychle zavést krizová opatření v reakci na vypuknutí nákazy slintavkou a kulhalkou v prosinci 2025. Vzhledem k závažnosti nemoci a jejím hospodářským dopadům na celý ostrov zůstává dlouhodobá podpora ze strany EU pro toto odvětví prioritou.

V roce 2025 Komise pokračovala v podpoře odvětví vzdělávání, přičemž se zaměřila na odborné vzdělávání a přípravu a na vzdělávání učitelů. Byl zahájen nový projekt technické pomoci s cílem zavést ve školách odborného vzdělávání následující systémy: systém pro zajišťování kvality, systém pro udělování kreditů a systém pro akreditaci. Tento projekt navazuje na předchozí významnou práci v oblasti reformy odborného vzdělávání a přípravy a tvorby učebních osnov. Projekt „Improving teaching and learning through continuous professional development and an inspection mechanism“ (Zlepšování výuky a učení prostřednictvím průběžného profesního rozvoje a mechanismu inspekce), který byl dokončen v roce 2025, měl pozitivní dopad na modernizaci a decentralizaci vzdělávání učitelů ve společenství. Hlavním výsledkem projektu bylo vytvoření více než 100 modulů ve čtyřech klíčových oblastech: efektivní výuka a učení, inkluzivní vzdělávání, bezpečné školy a vedení škol. Projekt se v současné době realizuje, naráží však na přetrvávající výzvy způsobené nedostatečně rozvinutými právními rámci: chybí například definice role školitele učitelů, který je zodpovědný za proškolení učitelů v nových modulech. Snaha tento právní problém vyřešit zůstává v tomto odvětví prioritou, přičemž podpora je poskytována prostřednictvím nástroje technické pomoci a výměny informací (TAIEX).

V roce 2025 Komise pokračovala v poskytování podpory na posílení obchodování přes demarkační linii. Navzdory tomuto úsilí se obchodování přes demarkační linii v roce 2025 snížilo o 5 % na 14,4 milionu EUR, zejména v důsledku zvýšení cen v tureckém společenství na Kypru. V průběhu roku nebylo povoleno obchodovat přes demarkační linii s žádnými novými zpracovanými potravinami jiného než živočišného původu.

Podnikatelská veřejnost projevila velkou ochotu zlepšit dodržování norem EU. Důkazem toho byl rostoucí počet dotazů adresovaných jednotnému kontaktnímu místu EU (dále jen „EU OSS“) pro obchodování přes demarkační linii, které poskytuje znalosti, podporu a příležitosti k navazování kontaktů podnikům a obchodníkům, kteří se zajímají o obchodování přes demarkační linii nebo jsou do něj zapojeni. Od zahájení iniciativy v roce 2023 poskytlo EU OSS podporu šitou na míru více než 100 obchodníkům.

4.2.2 *Cíl 2: Rozvoj a restrukturalizace infrastruktury*

Od roku 2006 poskytla EU značné finanční prostředky na zlepšení infrastruktury v tureckém společenství na Kypru. V roce 2025 bylo instalováno dalších 153 kilometrů kanalizačního potrubí, které nahradilo poškozené septiky, jež mohly kontaminovat podzemní vodu. Novější investice zahrnovaly systémy hospodaření s vodou a sítě odpadních vod, opatření ke zvýšení energetické účinnosti a systémy měření kvality ovzduší a hluku. V oblasti infrastruktury byly zahájeny neméně důležité společné projekty obou společenství, jako je rozšíření hraničních přechodů v obci Agios Dometios / Metehan a obnova říčního lineárního parku Pedieos/Kanlidere.

Strukturální výzvy spojené s provozem skládky v tureckém společenství na Kypru nadále přetrvávaly a v roce 2025 se staly ještě naléhavějšími. Nevyhovující provoz a řízení skládky nebyly systematicky řešeny, což vedlo k téměř úplnému naplnění kapacity skládky a k ohrožení udržitelnosti celkového nakládání s odpady v tureckém společenství na Kypru.

V zájmu zlepšování a ochrany životního prostředí Komise pokračovala v podpoře tureckého společenství na Kypru prostřednictvím dokončení obnovy místní sítě pro sledování kvality ovzduší a posílením kapacit pro monitorování stavu vody. Kromě toho Komise financovala posouzení koncentrace těžkých kovů v půdě, podzemní vodě a plodinách v nížině Morphou. Tyto činnosti mají zásadní význam pro zlepšení schopnosti místních orgánů monitorovat, hodnotit a podporovat ochranu přírodních zdrojů a zároveň minimalizovat rizika pro lidské zdraví a biologickou rozmanitost.

V rámci rozvojového programu OSN (dále jen „UNDP“) pokračovalo provádění „nástroje EU pro místní infrastrukturu“ (dále jen „LIF“) prostřednictvím platných dohod s Komisí o přiznání příspěvku v celkové hodnotě více než 37 milionu EUR. Nástroj LIF podporuje přípravu a provádění zásadních investic do infrastruktury, jako jsou: i) zlepšení odpadního systému v oblasti Mandres/Hamitköy; ii) instalace nádrží na vodu, čerpacích systémů a solárních panelů v obci Lefka/Lefke; iii) zajištění sportovních zařízení a vybavení pro vícero škol; a iv) vybudování jednotky pro příjem kalů ze septiků pro čistírnu odpadních vod v obci Mia Milia / Haspolat.

4.2.3 *Cíl 3: Podpora usmíření, opatření na posilování důvěry a podpora občanské společnosti*

Pod záštitou OSN byly v rámci iniciativ na budování důvěry nadále vytvářeny příležitosti ke společnému dialogu obou společenství, usmíření a posilování důvěry. Mezi ně patří Výbor pro pohřešované osoby na Kypru (dále jen „CMP“) a společné technické výbory obou společenství, jakož i činnost Kyperského fóra pro dialog a organizací občanské společnosti a stipendijní program nabízený ve spolupráci s hnutím United World Colleges (dále jen „UWC“).

V roce 2025 přidělila Evropská unie výboru CMP 2,6 milionu EUR, čímž udržela stabilní úroveň podpory, kterou výboru poskytuje od roku 2006, a významně přispěla k budování míru. Celkový příspěvek EU pro výbor CMP tak činí 41,1 milionu EUR.

Tyto finanční prostředky představují přibližně 80 % celkového provozního rozpočtu CMP a pokrývají klíčové činnosti v laboratoři i v terénu. Do konce roku 2025 výbor CMP exhumoval 1 714 ostatků a identifikoval 1 063 z 2 002 pohřešovaných osob, jejichž případy vyšetřuje. S postupem času se však vyšetřování a exhumace stávají pro výbor CMP stále složitějšími a vyžadují trvalé financování.

Program pomoci nadále podporoval třináct technických výborů (orgánů zřízených pod záštitou OSN, v nichž jsou zastoupena obě společenství), které fungují pod přímým vedením čelních představitelů obou společenství. Tyto výbory plní dvojí mandát: usnadňují politická jednání a zároveň podporují praktickou spolupráci s cílem zlepšit každodenní život obou společenství.

Technický výbor pro kulturní dědictví (dále jen „TCCH“) získává ze strany EU soustavnou finanční podporu od roku 2011. Tato finanční podpora přispívá k usmíření a spolupráci mezi oběma společenstvími tím, že chrání kulturně významná místa, jako jsou církevní památky a hřbitovy. Do konce roku 2025 obdržel výbor TCCH z finančních prostředků EU přibližně 32,5 milionu EUR, což umožnilo zachovat, strukturálně posílit, fyzicky ochránit či obnovit více než 200 památek po celém ostrově. S cílem zvýšit zájem veřejnosti byla v rámci programu vyvinuta digitální platforma pro virtuální prohlídky památek a založena iniciativa „Heritage Youth Ambassadors“ (Mladí ambasadoři kulturního dědictví), která má zapojit mladé Kypřany do ochrany a propagace jejich kulturního dědictví.

Program pomoci rovněž poskytl cílenou pomoc zbývajícím dvanácti technickým výborům prostřednictvím specializovaného nástroje podpory. Mezi lety 2023 a 2025 využilo osm výborů částku 1 milion EUR na financování různorodých iniciativ, od technické spolupráce v otázkách politiky (např. ochrana proti škůdcům) až po osvětové akce pro veřejnost (např. výstava fotografií pořádaná oběma společenstvími). Nepříznivé politické klima a provozní omezení sice vliv těchto výborů omezily, jejich další existence coby platformy pro spolupráci je však i nadále významná.

V roce 2025 udělil program stipendia dalším devíti studentům z řad kyperských Řeků a devíti studentům z řad kyperských Turků, kteří se tak mohli zapsat na školy United World Colleges (UWC). Od svého vzniku tento program pomohl 82 vynikajícím mladým Kypřanům absolvovat dvouletý mezinárodní maturitní kurz International Baccalaureate, jehož cílem je spojit lidi v úsilí o mír a udržitelnou budoucnost.

Stipendijní iniciativu doplnily aktivity zaměřené na zapojení mládeže a krátkodobé kurzy na Kypru, které do konce roku 2025 oslovily více než 450 mladých lidí. Tyto snahy daly účastníkům možnost k tomu, aby ve svých společenstvích prosazovali pozitivní společenské změny.

V roce 2025 dále pokračovala podpora občanské společnosti. Projekty Občanský prostor a Tým pro grantovou podporu byly úspěšně dokončeny a v prosinci 2025 byl zahájen navazující projekt, který tyto služby slučuje a jehož rozpočet činí 2,3 milionu EUR. V následujících dvou a půl letech bude modernizovaný Občanský prostor nadále poskytovat technickou pomoc organizacím občanské společnosti za účelem budování jejich kapacit, včetně řízení a provádění fondů EU. Mezi jeho cíle patří podpora příznivého prostředí pro rozvoj občanské společnosti a podpora navazování kontaktů a společných akcí s organizacemi občanské společnosti kyperských Řeků, jakož i s dalšími organizacemi občanské společnosti v EU. Díky podpoře EU místní organizace občanské společnosti úspěšně dokončily projekty zaměřené například na práva sexuálních menšin a na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a bývalých vězňů. Komise rovněž usnadnila spolupráci mezi organizacemi občanské

společnosti kyperských Řeků a kyperských Turků v oblasti porušování lidských práv, boje proti obchodování s lidmi, kultury, mládeže a zapojení do společenských aktivit.

V rámci devátého grantového programu Kyperská občanská společnost v akci bylo uděleno šestnáct grantů v celkové výši 2,22 milionu EUR. Vybrané projekty pokrývají důležité oblasti, a to včetně: i) ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje; ii) usmíření; iii) budování důvěry; a iv) podpory účasti občanské společnosti na procesu urovnání. Další klíčové projekty se zabývají posílením postavení žen a podporou obětí genderově podmíněného násilí, podporou mládeže, právy v oblasti zdraví, právy zvírat a vytvářením příznivého prostředí pro organizace občanské společnosti.

Za finanční podpory EU ve své činnosti v roce 2025 pokračovalo Kyperské fórum pro dialog, které sdružuje politické strany, odbory, podnikatelská, profesní a zaměstnavatelská sdružení a organizace občanské společnosti z obou společenství. Fórum uspořádalo několik setkání své politické pracovní skupiny, která je složena z politiků většiny stran obou společenství. V rámci těchto setkání skupina diskutovala se zvláštním vyslancem EU pro Kypr Johannesem Hahnem. Pracovní skupina fóra pro otázky práce vydala Průvodce trhem práce – trojjazyčný, volně přístupný zdroj, který zahrnuje klíčové statistiky zaměstnanosti a hospodářské statistiky obou společenství na ostrově. Platforma pro lidská práva financovaná EU navíc pokračovala v činnostech zaměřených na rovnost žen a mužů, boj proti obchodování s lidmi, práva uprchlíků, práva LGBTI+ a svobodu sdružování, projevu a tisku.

4.2.4 *Cíl 4: Přiblížení tureckého společenství na Kypru k EU*

Od roku 2022 spolupracuje Komise s Goethe Institutem na provádění Stipendijního programu EU pro turecké společenství na Kypru. V akademickém roce 2024/2025 bylo kyperskotureckým studentům uděleno celkem 142 stipendií na studium v některém z členských států EU. Dále byla vypracována strategie pro absolventy, která jim má umožnit navazovat kontakty, zapojovat se a využívat dovednosti a příležitosti a která má za cíl zvýšit počet absolventů, kteří se do tureckého společenství na Kypru vrátí coby odborníci.

Od roku 2007 bylo studentům uděleno 2 418 stipendií, jež zahrnovala přes 100 univerzit ve 23 zemích EU. Tato stipendia podporují: i) studenty v jejich prvním roce prvního cyklu vysokoškolského vzdělávání; ii) studenty vyšších ročníků v magisterských nebo doktorských programech a iii) výzkumné pracovníky a odborníky při dalším rozvíjení jejich jazykových znalostí a odborných dovedností v členských státech EU.

Informační místo InfoPoint EU je řízeno kanceláří EU na podporu programu. V roce 2025 dosáhlo prostřednictvím svých online i offline činností značného zviditelnění a zvýšilo povědomí o dopadu programu pomoci a roli EU v procesu urovnání. Informační místo Infopoint EU a další projekty financované EU uspořádaly v roce 2025 více než 350 činností v oblasti komunikace a zviditelnění, včetně první společné oslavy Dne Evropy, kterou uspořádala obě společenství a která přilákala přibližně 5 000 lidí. V tomto období bylo vydáno přibližně 30 informačních letáků, brožur a audiovizuálních materiálů. V návaznosti na toto výrazné zapojení je ze strany společenství patrný jasný a rostoucí zájem o to, aby se v nadcházejícím období konaly další informační akce a osvětové činnosti týkající se EU. Tento zájem odráží trvalou poptávku turecké veřejnosti na Kypru po dostupných, spolehlivých a včasných informacích o EU a její podpoře.

4.2.5 *Cíle 5 a 6: Příprava tureckého společenství na Kypru na zavedení a provádění acquis*

Pro provádění cílů 5 a 6 nařízení o pomoci se používá nástroj TAIEX. Tento nástroj pomáhá připravit turecké společenství na Kypru na provádění *acquis* po zrušení pozastavení jeho uplatňování, jakmile vstoupí v platnost komplexní urovnání kyperského problému.

Nástroj TAIEX zůstává důležitým nástrojem pro dosažení cílů programu pomoci a pro podporu obchodování přes demarkační linii. Činnosti nástroje TAIEX byly prováděny ve 13 odvětvích *acquis* EU s cílem přiblížit turecké společenství na Kypru normám a postupům EU. Celkem bylo uspořádáno 81 misí odborníků a jeden seminář. Kromě toho pokračovaly snahy zlepšit databázi všech právních textů vypracovaných s podporou nástroje TAIEX a snahy, aby byly v rámci tureckého společenství na Kypru nadále zajištěny vysoce kvalitní překlady a tlumočení.

Podpora obchodování přes demarkační linii (podle nařízení Rady (ES) č. 866/2004) zůstala nejméně aktivní a na zdroje nejnáročnější oblastí činnosti nástroje TAIEX. Nezávislí odborníci pověřeni Komisí prováděli pravidelné rostlinolékařské kontroly čerstvého ovoce a zeleniny, rostlinných produktů, brambor, medu a rybářských plavidel, aby zajistili dodržování norem EU pro obchodované potraviny. V dubnu 2024 vydalo Ministerstvo zdravotnictví Kyperské republiky oběžník, který povoluje obchodování přes demarkační linii s dalšími šesti kategoriemi zpracovaných potravin, a to s kávou, limonádou, mraženou zeleninou, mraženými bramborami, potravinami naloženými v octě a sušenými jutovými listy. Tím se počet povolených zpracovaných potravin jiného než živočišného původu zvýšil na čtrnáct. Odborníci nástroje TAIEX zajišťovali splnění standardů a kvality na úrovni EU kontrolami souladu u zařízení na zpracování potravin v oblastech nekontrolovaných vládou.

4.3 Finanční plnění (smlouvy a platby)

4.3.1 Uzavírání smluv

V roce 2025 Komise podepsala právní závazky ve výši 29,2 milionu EUR.

4.3.2 Platby

Platby dosáhly v roce 2025 celkové částky 38,5 milionu EUR (v roce 2024 to bylo 40,4 milionu EUR).

4.4 Monitorování

Komise je přímo odpovědná za provádění většiny projektů (přímé řízení). Úroveň kontroly ze strany pracovníků Komise je velmi vysoká a zahrnuje pravidelný kontakt s dodavateli, namátkové kontroly, schůzky na místě a zasedání řídicích výborů, jakož i spolupráci s místními koordinátory financování EU. Tým pro grantovou podporu nadále svou technickou pomocí podporoval Komisi při monitorování provádění grantových smluv a zároveň pomáhal příjemcům grantů s uplatňováním pravidel EU při provádění grantových smluv, včetně pravidel pro sekundární zadávání zakázek.

Komise též provádí několik zakázek v rámci nepřímého řízení. Prováděcí orgány, jako jsou program UNDP, Světová banka, Goethe Institut a společnost GIZ, podávají Komisi zprávy v souladu s příslušnými dohodami o příspěvcích a správě. Komise je úzce zapojena do každodenního monitorování těchto činností.

4.5 Audit a kontroly

Audity, které v roce 2025 provedl Evropský účetní dvůr u projektů financovaných v rámci programu pomoci, neidentifikovaly žádná zjištění. Útvar interního auditu Komise neprovedl v roce 2025 audit žádného projektu v rámci programu pomoci.

4.6 Hodnocení

V roce 2022 bylo zveřejněno nezávislé hodnocení programu pomoci vztahující se k období 2013–2018. Výsledky tohoto hodnocení byly uspokojivé. Hodnocení dospělo k závěru, že program je i nadále relevantní a že jeho dopad je pozitivní. Potvrdilo přidanou hodnotu EU a ocenilo program za to, že udržuje vyhlídky na znovusjednocení při životě. Zdůraznilo také celkovou důslednost a účinnost programu. Hodnocení zároveň zdůraznilo, že samotný program pomoci nemůže dosáhnout znovusjednocení Kypru, za které jsou i nadále odpovědná obě společenství na Kypru.

V lednu 2026 bylo zveřejněno hodnocení programu pomoci vztahující se k období 2019–2024. Výsledek hodnocení by měl být zveřejněn v roce 2027.

4.7 Informace, publicita a zviditelnění

Celkem bylo v roce 2025 uspořádáno více než 350 činností v oblasti komunikace a zviditelnění, jejichž cílem bylo představit příspěvek EU k rozvoji tureckého společenství na Kypru a procesu urovnání situace na Kypru.

4.8 Konzultace s vládou Kyperské republiky

Uskutečnily se pravidelné schůzky se zástupci vlády Kyperské republiky. Komise se i nadále spoléhá na spolupráci vlády při ověřování majetkových práv a usnadnění činnosti společných technických výborů obou společenství. Komise také pravidelně jedná s ministerstvem zahraničních věcí a stálým zastoupením Kyperské republiky při EU.

5. ZÁVĚR

V souladu s cíli nařízení o pomoci Komise i nadále poskytuje pomoc, aby napomohla znovusjednocení Kypru posilováním sociálního a hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru a jeho přiblížením Evropské unii.

V roce 2025 se pomoc nadále zaměřovala na oblasti, které s ohledem na budoucí soulad s *acquis* představují výzvy, a zároveň zajišťovala, aby byly nové potřeby řešeny účinně a včas.

Důraz na relevanci, vyspělost, vlastní odpovědnost a udržitelnost projektů přinesl pozitivní výsledky a bude i nadále určovat budoucí diskuse o plánování pomoci. Rovněž bude pokračovat úsilí o dosažení většího a dlouhodobého dopadu v prioritních oblastech prostřednictvím strategických činností. Komise je připravena poskytnout dle potřeby zdroje na podporu jednání o urovnání kyperského problému vedených pod záštitou OSN a dalšího vývoje spojeného s tímto procesem, a to i v rámci programu pomoci.